

BEROEPSKWALIFICATIE

Spuiter carrosserie

////////////////////////////////////
BK-0122-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Spuiter carrosserie

1.2 DEFINITIE

De spuiter carrosserie realiseert afwerkingsoperaties volgens de veiligheidsvoorschriften en de regelgeving (oppervlakken voorbereiden, schilderen, ...) teneinde deze in de oorspronkelijke of een nieuwe kleur te spuiten.

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

3

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 3, 2019

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid, milieu- en kwaliteitszorg
- Sorteert afval en voert het af volgens de voorschriften
- Sorteert en/of stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens voorschriften

- Recupereert materialen
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Controleert de aanwezigheid van en gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Kennis van veiligheidsregels
- Kennis van milieuvoorschriften
- Kennis van ergonomie
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van eigenschappen van de gebruikte materialen
- Kennis van het gebruik van apparatuur en gereedschap
- Kennis van kwaliteitsnormen

Competentie 2:

Voert de werkzaamheden uit op basis van een werkfiche of aanwijzingen van een verantwoordelijke

- Treft voorbereidingen om de opdracht optimaal uit te voeren
- Bepaalt de werkmethode en legt benodigde producten, gereedschap en materiaal klaar
- Raadpleegt technische bronnen (werkplaatshandboek, werkfiches, constructeursvoorschriften)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van bedrijfseigen software
- Kennis van constructeursvoorschriften of het opzoeken ervan

Competentie 3:

Bereidt de werkplek en het voertuig voor

- Interpreteert de werkfiche
- Identificeert het voertuig
- Zorgt dat voertuig verplaatst wordt naar de werkzone
- Bereidt het gereedschap en de producten voor en zet ze klaar
- Beschermt het voertuig (stoelhoes, stuurhoes, tapijtbescherming, ...) en eventuele andere voertuigen in de buurt (gordijnen, ...)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van voertuigtypes
- Kennis van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Kennis van veiligheidsregels
- Kennis van milieuvoorschriften
- Kennis van ergonomie
- Kennis van eigenschappen van de gebruikte materialen
- Kennis van eigenschappen van de te bewerken materialen
- Kennis van het gebruik van apparatuur en gereedschap
- Kennis van kwaliteitsnormen

Competentie 4:

Vult de opvolgdocumenten van de interventie in en geeft de informatie door aan de betrokkenen

- Vult de werkfiche in voor facturatie of verduidelijking van de uitgevoerde werkzaamheden
- Registreert gebruikte hoeveelheden materialen
- Wisselt mondeling en schriftelijk informatie uit met collega's en verantwoordelijke
- Gebruikt bedrijfseigen software

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van bedrijfseigen software
- Kennis van constructeursvoorschriften of het opzoeken ervan

Competentie 5:

Ruimt de werkzone op, maakt ze schoon en voert een basisonderhoud uit aan gereedschappen en installaties

- Legt gereedschap en grondstoffen op de juiste plaats terug
- Reinigt gereedschap vooraleer het op te bergen
- Houdt de werkvloer ordelijk en proper (verwijderen van voden, olievlekken, ...)
- Zorgt dat filters (spuitcabine) periodiek vervangen worden

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van het gebruik van apparatuur en gereedschap
- Kennis van onderhoudsproducten
- Kennis van schoonmaaktechnieken

Competentie 6:

Bepaalt de grootte van de reparatiezone en de kleurtinten van verven en lakken

- Houdt zich aan de voorschriften van de fabrikant
- Bepaalt de grootte van de reparatiezone en de aan te maken hoeveelheid
- Bepaalt de haalbaarheid van de kleur
- Bepaalt desgevallend uitspuitzones
- Bepaalt de lakmethode en het laksysteem volgens de aard van ondergrond
- Kiest een tint grondverf die de afwerkingslaag voldoende dekkracht geeft
- Zoekt de juiste kleur voor de afwerkingslaag met een kleurenindex, kleurendetector en kleurendatabank

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van plaatwerk
- Basiskennis van bedrijfseigen software
- Kennis van de kenmerken van verf
- Kennis van schilder- en spuittechnieken
- Kennis van de lakmethode en het laksysteem
- Kennis van kleurmeting
- Kennis van principes van kleurenmenging
- Kennis van de kenmerken van oplosmiddelen
- Kennis van regels voor het hanteren van giftige producten

Competentie 7:

Doseert de kleurtinten van verven en lakken en past ze aan (originele referentiepunten, veroudering, beoogde effecten,...)

- Maakt kleuren aan met de verfmenginstallatie volgens de mengformule
- Test de aangemaakte kleur aan de hand van een staal
- Maakt de juiste hoeveelheden grondverf en lak aan
- Controleert de temperatuur, viscositeit en de zuiverheid van grondstoffen en materieel
- Filtert de verf met behulp van verffilters
- Voegt nieuwe formules en basiskleuren toe aan de verfmenginstallatie zodat recente kleuren gemaakt kunnen worden

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de kenmerken van verf
- Kennis van schilder- en spuittechnieken
- Kennis van de lakmethode en het laksysteem
- Kennis van kleurmeting
- Kennis van principes van kleurenmenging
- Kennis van de kenmerken van oplosmiddelen
- Kennis van regels voor het hanteren van giftige producten
- Kennis van de verfmenginstallatie

Competentie 8:

Brengt de verven en lakken aan

- Controleert de voorbereidende werkzaamheden (geschuurd, ontvet, afgekit, afgeplakt, ...)
- Stelt de verfspuitinstallatie en de spuitcabine af
- Stoft het voertuig af als het zich in de spuitcabine bevindt
- Brengt indien nodig een primer aan
- Spuit de verf met een spuitpistool in een gelijkmatige, beheerste en loodrechte slag
- Respecteert de droogtijd van de eerste laag
- Brengt een tweede laag aan in overeenstemming met de uitdamp-/droogtijden
- Bepaalt een droogtechniek (drogen door oxidatie, moffelen in een convectie- of radiatie-oven, drogen buiten de droogcabine met infrarooddrogers, ...)
- Laat het voertuig drogen volgens de geschikte techniek, droogtijd en temperatuur
- Verwijdert het afplakmateriaal
- Poliert de uitspuitzones bij spot-repair

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de kenmerken van verf
- Kennis van schilder- en spuittechnieken
- Kennis van de lakmethode en het laksysteem
- Kennis van principes van kleurenmenging
- Kennis van de kenmerken van oplosmiddelen
- Kennis van regels voor het hanteren van giftige producten
- Kennis van droogtechnieken
- Kennis van de werking en het onderhoud van de spuitcabine
- Kennis van de werking en het onderhoud van de droogoven en andere droogtoestellen (bv. IRT)
- Kennis van afplaktechnieken
- Kennis van het interne herstelproces

- Kennis van schuurtechnieken
- Kennis van de principes van uitspuitzones
- Kennis van spot-repairtechnieken

Competentie 9:

Herstelt spuitfouten

- Controleert de aangebrachte laklaag na het droogproces
- Bepaalt de foutoorzaak van spuitfouten en isoleert ze indien mogelijk
- Schuurt of poliert spuitfouten uit
- Brengt eventueel een nieuwe verf- of laklaag aan

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van plaatwerk
- Kennis van de kenmerken van verf
- Kennis van schilder- en spuittechnieken
- Kennis van de lakmethode en het laksysteem
- Kennis van kleurmeting
- Kennis van principes van kleurenmenging
- Kennis van de kenmerken van oplosmiddelen
- Kennis van regels voor het hanteren van giftige producten
- Kennis van het interne herstelproces
- Kennis van schuurtechnieken
- Kennis van de principes van uitspuitzones

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van plaatwerk
- Basiskennis van bedrijfseigen software
- Kennis van voertuigtypes
- Kennis van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Kennis van constructeursvoorschriften of het opzoeken ervan
- Kennis van veiligheidsregels
- Kennis van milieuvoorschriften
- Kennis van ergonomie
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van eigenschappen van de gebruikte materialen
- Kennis van eigenschappen van de te bewerken materialen
- Kennis van het gebruik van apparatuur en gereedschap
- Kennis van kwaliteitsnormen
- Kennis van onderhoudsproducten
- Kennis van schoonmaaktechnieken
- Kennis van de kenmerken van verf
- Kennis van schilder- en spuittechnieken
- Kennis van de lakmethode en het laksysteem
- Kennis van kleurmeting
- Kennis van principes van kleurenmenging

- Kennis van de kenmerken van oplosmiddelen
- Kennis van regels voor het hanteren van giftige producten
- Kennis van droogtechnieken
- Kennis van de werking en het onderhoud van de spuitcabine
- Kennis van de verfmenginstallatie
- Kennis van de werking en het onderhoud van de droogoven en andere droogtoestellen (bv. IRT)
- Kennis van afplaktechnieken
- Kennis van het interne herstelproces
- Kennis van schuurtechnieken
- Kennis van de principes van uitspuitzones
- Kennis van spot-repairtechnieken

Cognitieve vaardigheden

- Treft voorbereidingen om de opdracht optimaal uit te voeren
- Bepaalt de werkmethode en legt benodigde producten, gereedschap en materiaal klaar
- Raadpleegt technische bronnen (werkplaatshandboek, werkfiches, constructeursvoorschriften)
- Interpreteert de werkfiche
- Identificeert het voertuig
- Vult de werkfiche in voor facturatie of verduidelijking van de uitgevoerde werkzaamheden
- Registreert gebruikte hoeveelheden materialen
- Wisselt mondeling en schriftelijk informatie uit met collega's en verantwoordelijke
- Gebruikt bedrijfseigen software
- Houdt zich aan de voorschriften van de fabrikant
- Bepaalt de grootte van de reparatiezone en de aan te maken hoeveelheid
- Bepaalt de haalbaarheid van de kleur
- Bepaalt desgevallend uitspuitzones
- Bepaalt de lakmethode en het laksysteem volgens de aard van ondergrond
- Kiest een tint grondverf die de afwerkingslaag voldoende dekkraft geeft
- Zoekt de juiste kleur voor de afwerkingslaag met een kleurenindex, kleurendetector en kleurendatabank
- Maakt kleuren aan met de verfmenginstallatie volgens de mengformule
- Test de aangemaakte kleur aan de hand van een staal
- Maakt de juiste hoeveelheden grondverf en lak aan
- Controleert de temperatuur, viscositeit en de zuiverheid van grondstoffen en materieel
- Voegt nieuwe formules en basiskleuren toe aan de verfmenginstallatie zodat recente kleuren gemaakt kunnen worden
- Stelt de verfspuitinstallatie en de spuitcabine af
- Respecteert de droogtijd van de eerste laag
- Laat het voertuig drogen volgens de geschikte techniek, droogtijd en temperatuur
- Controleert de aangebrachte laklaag na het droogproces
- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid, milieu- en kwaliteitszorg
- Sorteert en/of stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens voorschriften
- Controleert de aanwezigheid van en gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften

Probleemoplossende vaardigheden

- Bepaalt een droogtechniek (drogen door oxidatie, moffelen in een convectie- of radiatieoven, drogen buiten de droogcabine met infrarooddrogers, ...)
- Bepaalt de futoorzaak van spuitfouten en isoleert ze indien mogelijk

Motorische vaardigheden

- Zorgt dat voertuig verplaatst wordt naar de werkzone
- Legt gereedschap en grondstoffen op de juiste plaats terug
- Reinigt gereedschap vooraleer het op te bergen
- Houdt de werkvloer ordelijk en proper (verwijderen van voden, olievlekken, ...)
- Zorgt dat filters (spuitcabine) periodiek vervangen worden
- Filtert de verf met behulp van verffilters
- Controleert de voorbereidende werkzaamheden (geschuurd, ontvet, afgekit, afgeplakt, ...)
- Stoft het voertuig af als het zich in de spuitcabine bevindt
- Brengt indien nodig een primer aan
- Spuit de verf met een spuitpistool in een gelijkmatige, beheerste en loodrechte slag
- Brengt een tweede laag aan in overeenstemming met de uitdamp-/droogtijden
- Verwijdert het afplakmateriaal
- Poliert de uitspuitzones bij spot-repair
- Schuurt of poliert spuitfouten uit
- Brengt eventueel een nieuwe verf- of laklaag aan
- Bereidt het gereedschap en de producten voor en zet ze klaar
- Beschermt het voertuig (stoelhoes, stuurhoes, tapijtbescherming, ...) en eventuele andere voertuigen in de buurt (gordijnen, ...)
- Sorteert afval en voert het af volgens de voorschriften
- Recupereert materialen
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften

Omgevingscontext

- De spuitspecialist situeert zich in de autosector bij de schadeherstelbedrijven
- Hij werkt alleen of samen met collega's spuiters en/of voorbereiders
- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kan lawaaihinder voorkomen
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is vereist
- Enkel tijdens de spuitfase bevindt de spuitspecialist zich in de cabine. De duur hiervan hangt van de organisatie maar bedraagt ongeveer een halve werkdag
- De spuitcabine is een sterk verlichte, zeer sterk geventileerde omgeving
- De activiteiten vinden plaats in de werkplaats zelf, hij gaat niet ter plaatse
- Het beroep wordt uitgeoefend binnen een aaneenschakeling van activiteiten in een herstelproces, waarbij de spuitspecialist een duidelijk afgebakende plaats inneemt
- Het beroep is vrij gestructureerd, er is een logische volgorde bij het herstellen van de schade
- De spuitspecialist dient efficiënt te werken zodat de planning en het gehele herstelproces geen vertraging oploopt.

Handelingscontext

- De spuitser carrosserie dient oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, precisie en toewijding te werken.
- Hij moet aandacht hebben voor gevaarlijke situaties
- Hij moet omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheidsvoorschriften.
- Hij dient zorgvuldig en nauwkeurig gebruik te maken van machines, gereedschappen en materialen.
- Indien hij als spuitser een spuitfout maakt, moet de wagen terug een deel van het proces doorlopen. Dit kost tijd, producten, energie, vervangend vervoer,...
- Tijdens het spuiten zelf dient hij dus een verhoogde aandacht te hebben.
- Als spuitser heeft hij ook een controlefunctie. Hij dient na te gaan of de voorbereider zijn werk correct uitgevoerd heeft.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het plannen van de eigen werkzaamheden binnen een voorgeschreven volgorde en werkfiche
- het voorbereiden van zijn werkplek en het voertuig
- het bepalen van de kleurtinten van verven en lakken
- het bepalen van een gepaste aanpak bij het spuiten van de onderdelen
- het doseren en aanpassen van de kleurtinten van verven en lakken
- het aanbrengen van kleuren en lakken
- het herstellen van spuitfouten
- het invullen van opvolgdocumenten en het doorgeven van informatie aan de betrokkenen
- het opruimen en reinigen van de werkplek en het gereedschap
- het sorteren van afval

Is gebonden aan

- de voorschriften van de constructeur en de leverancier
- de richtlijnen van zijn verantwoordelijke
- milieu- en veiligheidsvoorschriften
- zijn werkfiche

Doet beroep op

- zijn verantwoordelijke om samen met hem te bepalen welke onderdelen gespoten dienen te worden indien zijn mening verschilt van de opdracht op de werkfiche

Verantwoordelijkheid

- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- Voert de werkzaamheden uit op basis van een werkfiche of aanwijzingen van een verantwoordelijke
- Bereidt de werkplek en het voertuig voor
- Vult de opvolgdocumenten van de interventie in en geeft de informatie door aan de betrokkenen

- Ruimt de werkzone op, maakt ze schoon en voert een basisonderhoud uit aan gereedschappen en installaties
- Bepaalt de grootte van de reparatiezone en de kleurtinten van verven en lakken
- Doseert de kleurtinten van verven en lakken en past ze aan (originele referentiepunten, veroudering, beoogde effecten,...)
- Brengt de verven en lakken aan
- Herstelt spuitfouten